

danci kiel kato ~ potu Z; kapti iun ~ la korpo Z; meti sakon ~ siajn lumbojn Z. 2 Proksimume samtempe kun : ~ la vespero Z; ~ majo ni foriros Z; ~ la tempo de la edziniĝo Z; ~ la mezo de la jarcento Z. 3 Proksimume ĝis la nombro, cifero, kvanto de : ili estis kun li ~ 400 viroj Z; ili loĝis tie ~ dek jaroj Z; li havas ~ 60 jaroj; la vesto kostas ~ cent frankoj.

II<sup>a</sup> Adverbo samsignifa kiel la prepoz. 3 : li havas ~ 60 jarojn; la invititoj estis en la nombro de ~ 30 homoj Z; la vesto kostas ~ cent frankojn; estos kredeble sufiĉe por ~ du semajnoj Z; la koncerto daŭris ~ 3 horojn B; nia infanterio marŝas dum unu tago ~ 13 egiptajn mejlojn B.

III<sup>a</sup> Vortero samsignifa kiel la prepoz. 1 : ~a. Estanta ~ io. ~e. 1 Ronde ~ io : ~e de la domo, de la ĝardeno, de la urbo; li militis ~e kontraŭ ĉiuj siaj malamikoj Z; danci ~e en la salono Z; ĉiufunke rigardi ~en Z; sendi ~en Z; la akvo versigis ~en de la altaro Z. 2 Proksimume, parolante pri nombro, kvanto : la reĝo kunvenigis la profelojn, ~e 400 homojn Z; tio kostas ~e tri frankojn; li ~e havas 60 jarojn. ~l (tr). Esti ~ io : galerio ~is la korlon; urbo ~ila de muro Z; la patro estis ~ita de la tuta familio; (f) lia nomo estas ~ata de gloro. ~ajo, ~ejo, ~o. Spaco aŭ regiono ~ io : promeni en la ~ajo de la urbo (Kp NAJBARAJO). ~lgi. Igi ~ita : ~igi ion al io Z. ~igi urbon per trupoj; (f) ~igi iun per sia protekto (Kp ENFERMI, ENVOLVI, ZONI, SUPER-ŬTI).

IV<sup>a</sup> Prefikso kun la senco 1 de la prep. : ~iri (tr). Iri ~e : li ~iris la korlon; (f) komencis ~iri strangaj famoj; ili ~manĝos ĉiujn arbojn Z. Kp VAGI. ~kolo. 1 Ligilo metata ~ la kolon de besto. 2 Ornamaĵo portata ~ la kolo (Kp ĈENO, RINGO). ~mano. Braceleto. ~prenl. Meti la brakojn ~ io aŭ iu : ~preni amikon, arbon (Kp ĈIRKAŬ-BRAKI, ENBRAKIGI).

ĉirpi Z (ntr). Eligi akran k malagrablan sonon, kiel iuj insektoj, precipe cikado k grilo. Kp GRINCI, PEPI, ZUMI.

\* Ĉiu. 1 (singulare k plurale). Nedifina kolektiva pron. signifanta : esceptante neniu k sendistinge : ~(j) diras ke...;

li estas sola kontraŭ ~j; mi pli ŝatas tin ol ~n alian; ankoraŭ neniu plaĉis al ~ Z; facile komprenas ~, kiu nur deziras kompreni Z; ~j enterigitaj estas plenaj de meritoj Z; mi ne volas tiujn aj tiujn librojn, mi volas ~jn. 2 (singulare k plurale) Nedifina kolektiva adj. samsignifa : ~ homo estas mortema; ~ vulpo siun voston laŭdas Z; ~j anoj ĉeestis; ~okaze (= en ~j okazoj); ŝi legis ~n libron, kiun ŝi povis ricevi Z; ni ~j kunvenis por pripuroti la aferon. 3 (nur singulare) Nedifina disdivida aŭ apartiga pron., signifanta senesceptan dispartigon k montranta, ke la persono aŭ afero pri kiu temas, estas konsiderata individue, aparte de la kolektivo al kiu ĝi apartenas : ~ havas sian propran guston Z; ~j furkuris, ~ al sia lendo Z (Vd NENIU, RIM.); ~ por si, por ~j Di' Z; ~forĝas sian sorton Z; nui ne nomos ~n el ili aparte Z; la diversnaciaj tradukoj de ~ el ili. 4 (nur singulare) Nedifina disdivida aŭ apartiga adj. samsignifa : mi donis 3 pomojn al ~ infano; por ~ faro estas horo Z; ~medalo du flankojn posedas Z; ~lage (= en ~ tago); grandajn oferojn postulas la lernado de ~ lingvo natura Z; ni devas taksi ~n homon laŭ liaj meritoj Z. RIM. Kiam la pronomo ĉiu ne anstataŭas antaŭan difinitan substantivon, ĝi havas nedifinitan senceon, k reprezentas nur personojn : ~(j) diras ke...; ~ havas sian propran guston Z; ~ estis junulo, ~ estis pekulo Z. Tiu ĉi rimarko valoras por lu, nenlu, tiu.

\* Ĉizi (tr). 1 Prilabori delikate malmolajn materiojn (ŝtono, ligno, metalo), per ~ilo, frapante sur ĝin per martelo k forigante ioman materion : sur murmora tabulo estas ~ila lia nomo. Kp SKULPTI, ĈIZELI.. 2 (f) Zorgege prilabori literaturan verkon : ~i versojn; artisme ~itaj esprimoj. ~ilo. Ŝtala ilo, longa k plata, kun tranĉa ekstremaĵo, uzata por prilabori malmolajn materiojn, k havanta ordinare lignan tenilon. ~ieto. Malmolanda samspeca ilo, speciale uzata de metalĉizistoj k juvelistoj.

\* Ĉj. Sufikso almetata post la unuaj literoj de vira propra nomo por formi karesan derivaĵon : Petro, Peĉjo; Nikolao, Nikolĉjo, Nikĉjo, Nitĉjo; patro, paĉjo.